

PATVIRTINTA

Kuosinės socialinės globos namų
direktorius 2024 m. gruodžio 16 d.
įsakymu Nr. VK-15

KUOSINĖS SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ INFORMACIJOS RENGIMO IR (AR) TEIKIMO ASMENIMS SU NEGALIA JŲ PASIRINKTAIS PRIEINAMAI BENDRAVIMO BŪDAIS VIDAUS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kuosinės socialinės globos namų informacijos rengimo ir (ar) teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato Kuosinės socialinės globos namų (toliau – Globos namai) veiksmus rengiant ir teikiant informaciją asmenims su negalia.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Informacijos teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais rekomendacijomis (toliau – Rekomendacijos), patvirtintomis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2023 m. lapkričio 29 d. Nr. A1-784.

3. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme, Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatyme bei kituose teisės aktuose vartojamos sąvokos.

4. Atsižvelgiant į konkretaus asmens negalios pobūdį (klausos, regos, intelekto), informacija asmeniui su negalia ar jo atstovui, jiems išreiškus poreikį (remiantis šio Aprašo 5 punkte išvardintais atvejais), teikiama bent vienu prieinamu bendravimo būdu:

4.1. Brailio raštu, vadovaujantis Lietuvos standarto LST ISO 17049:2017, LST ISO 17049:2017/NA:2019 „Prieinamas dizainas. Brailio rašto naudojimas ant ženklų, įrangos ir prietaisų“ redakcija lietuvių kalba kartu su nacionaliniu (informaciniu) priedu „Lietuvių kalbai pritaikyta Brailio rašto ženklų sistema“; 4.2. garsinėmis ir (ar) vaizdinėmis priemonėmis, vadovaujantis Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Agentūra) direktoriaus patvirtintomis rekomendacijomis dėl informacijos teikimo asmeniui su klausos negalia renginiuose ar asmeniui su klausos negalia teikiamoje rašytinėje informacijoje;

4.3. lengvai suprantama kalba, vadovaujantis Vilniaus universiteto Taikomosios kalbotyros instituto parengtomis Teksto lengvai suprantama kalba rengimo gairėmis, kurios skelbiamos Vilniaus universiteto interneto svetainėje;

4.4. ekrano skaitymo programa ar įjungtu padidinto kontrasto režimu tinkamai perskaitomu elektroninio dokumento turiniu, pvz., tekstiniu formatu, atidaromu „Microsoft Word“, „Open Office Writer“ programine įranga, ar kitu tekstiniu formatu arba draugišku PDF formatu, sukurtu iš tekstinio formato, o ne skenuojant dokumentą.

II SKYRIUS

INFORMACIJOS TEIKIMAS ASMENIMS SU NEGALIA PAGAL PRAŠYMĄ

5. Globos namų darbuotojas, atsakingas už Aprašo įgyvendinimą, užtikrina galimybę gauti informaciją (pavyzdžiui, apie pagalbą ar paslaugos suteikimą, dokumento turinio išaiškinimą) asmenims su negalia šio Aprašo 4 punkte nurodytais prieinamais bendravimo būdais, kai:

5.1. asmuo su negalia ar jo atstovas, sutuoktinis, aprūpintojas, asmens įgaliotas kitas asmuo pateikia Globos namams prašymą. Informacija asmeniui su negalia ar jo Atstovui turi būti pateikta asmens su negalia pasirinktu prieinamu bendravimo būdu;

5.2. tais atvejais, kai asmeniui su negalia pateikti informacijos prieinamu bendravimo būdu nėra galimybės Viešojo administravimo įstatymo nustatytais terminais (pavyzdžiui, dėl didelės apimties turinio informacijos parengimas lietuvių gestų kalba, Brailio raštu ar lengvai suprantama kalba gali trukti iki 60 kalendorinių dienų ir ilgiau), Globos namų atsakingas darbuotojas asmeniui su negalia pateikia informaciją raštu įprastu formatu, kartu informuodamas apie terminą, kada bus pateikta informacija jam prieinamu bendravimo būdu;

5.3. asmuo su negalia ar jo Atstovas išreiškia poreikį, atvykus į Globos namus, gauti informaciją lietuvių gestų kalba, apie tai informavęs (paštu, elektroninių ryšių priemonėmis) Globos namus ne vėliau kaip likus 2 darbo dienoms iki atvykimo.

6. Globos namai gali atsisakyti teikti informaciją asmeniui su negalia jo pasirinktu prieinamu bendravimo būdu, jeigu, naudojantis Agentūros interneto svetainėje skelbiama skaičiuokle, atlikus neproporcingos naštos vertinimą pagal Neproporcingos naštos vertinimo kriterijus (Rekomendacijų 3 priedas), nustatoma, kad organizacinė ir (ar) finansinė našta Globos namams būtų didesnė už tikėtiną gauti naudą asmeniui su negalia ir galėtų sukelti neproporcingą našta Globos namų funkcijų vykdymui. Asmuo su negalia ar jo atstovas apie tai informuojamas prašyme nurodytu prieinamu bendravimo būdu.

III SKYRIUS

INFORMACIJOS SKLAIDA ASMENIMS SU NEGALIA

7. Globos namai pagal turimas galimybes skleidžia informaciją visuomenės informavimo priemonėmis, kartu pateikdamas informaciją lengvai suprantama kalba ir lietuvių gestų kalba, jei informacija pateikiama vaizdo ir (ar) garso įrašu, jo turinys, skirtas asmenims su regos ir (ar) klausos negalia, turi atitikti Vaizdo ir (ar) garso įrašų turinio, skirto asmenims su regos ir (ar) klausos negalia, Rekomendacijas (Rekomendacijų 1 priedas):

7.1. Globos namai skelbia Rekomendacijose (Rekomendacijų 2 priedas) nurodytą informaciją, kiek tai neprieštarauja Bendruosiuose reikalavimuose valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobilioms programoms, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480 „Dėl Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

IV SKYRIUS

INFORMACIJOS RENGIMAS ASMENIMS SU NEGALIA

8. Globos namai rengdami savo veiklos srities nekintamą viešą informaciją paskelbti savo interneto svetainėje lengvai suprantama kalba, laikosi šių informacijos rengimo etapų:

8.1. tekstas parengiamas trečiuoju lygiu;

8.2. parengtas trečioji lygio tekstas pateikiamas asmenų su intelekto negalia tikslinei grupei (toliau – tikslinė grupė) tikrinti;

8.3. tikslinei grupei patikrinus tekstą ir pateikus pastabų, tekstas prireikus pataisomas;

8.4. prireikus tekstas pateikiamas tikslinei grupei dar kartą patikrinti;

8.5. tikslinės grupės patikrintas tekstas bei Globos namų patikslintas tekstas skelbiamas.

9. Kai tekstas rengiamas šio Aprašo 5.1 papunktyje numatytu atveju, Globos namai parengia tekstą ar organizuoja jo parengimą trečiuoju lygiu. Šio teksto pateikti tikslinei grupei tikslinti nereikia. Tikslinės grupės netikrintas tekstas negali būti skelbiamas interneto svetainėje naudojant lengvai suprantamos kalbos ženklą.

10. Prireikus teksto rengėjas dėl teksto parengimo ir (ar) tikrinimo, neatskleisdamas asmens su negalia asmens duomenų, gali kreiptis į Agentūrą dėl konsultacijos ir (ar) metodinės pagalbos suteikimo.

11. Aprašo 7.1 papunktyje numatytu atveju parengto teksto pabaigoje pateikiama informacija apie Globos namų darbuotoją parengusį tekstą, darbuotoją (-us) tikrinusį (-ius) tekstą (vardas (-ai), pavardė (-ės)), teksto iliustratorių (vardas, pavardė) ir (ar) tekste panaudotas (-ų) iliustracijos (-ų) šaltinį (-ius).

V SKYRIUS

INFORMACIJOS TEIKIMO ASMENIMS SU NEGALIA FORMOS

12. Informacijos prieinamu bendravimo būdu teikimo formos gali būti šios:

12.1. elektroninis ir (ar) popierinis dokumentas. Elektroninis tekstinio formato dokumentas gali būti perskaitomas naudojant „Microsoft Word“, „Microsoft Excel“, PDF, „Microsoft Power Point“, ar lygiavertę programinę įrangą;

12.2. susirašinėjimas elektroniniu paštu;

12.3. vaizdo ir (ar) garso įrašas.

13. Aprašo 12 punkte nurodytos informacijos prieinamu bendravimo būdu teikimo formos, kai informacija asmenims su negalia teikiama šio Aprašo 4.2–4.4 papunkčiuose nurodytais prieinamo bendravimo būdais:

13.1. Aprašo 5.1 papunktyje ir 7 punkte numatytais atvejais, kai:

13.1.1. elektroninių ir (ar) popierinių dokumentų turinys yra skirtas asmenims su regos negalia, jis turi atitikti Elektroninių ir (ar) popierinių dokumentų, ir (ar) susirašinėjimo elektroniniu paštu turinio, skirto asmenims su regos negalia, Rekomendacijas (Rekomendacijų 4 priedas);

13.1.2. susirašinėjimo elektroniniu paštu turinys yra skirtas visuomenei informuoti, jis turi atitikti pateikiamas Rekomendacijas (Rekomendacijų 4 priedas);

13.1.3. vaizdo ir (ar) garso įrašų turinys yra skirtas asmenims su regos ir (ar) klausos negalia, jis turi atitikti Rekomendacijas (Rekomendacijų 1 priedas);

13.1.4. vaizdo įrašų turinys yra skirtas asmenims su klausos negalia, jis turi atitikti Vaizdo įrašų turinio, skirto asmenims su klausos negalia, Rekomendacijas (Rekomendacijų 5 priedas);

13.1.5. elektroninių ir (ar) popierinių dokumentų, ir (ar) susirašinėjimo elektroniniu paštu turinys yra skirtas asmenims su intelekto negalia, jis turi atitikti Teksto lengvai suprantama kalba rengimo rekomendacijas (Rekomendacijų 6 priedas);

13.2. šio Aprašo 7.1 papunktyje numatytu atveju Rekomendacijų 2 priede nurodyta nekintanti viešoji informacija, skirta asmenims su klausos ir (ar) intelekto negalia pagal galimybes, Globos namų interneto svetainės pagrindiniame puslapyje specialiu ženklu pažymėtoje skiltyje, naudojant oficialų gestų kalbos ženklą, pateikiamą Lietuvos kurčiųjų draugijos interneto svetainėje, ir lengvai suprantamos kalbos ženklą, pateikiamą Europos intelekto negalių turinčių asmenų ir jų šeimų asociacijos „Įtrauki Europa“ (angl. „Inclusion Europe, the European Association of Persons with Intellectual Disabilities and Their Families“) interneto svetainėje.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14. Ginčai, kilę dėl Globos namų sprendimų bei veiksmų, susijusių su informacijos asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais teikimu,

sprendžiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

15. Aprašas skelbiamas Globos namų interneto svetainėje.